ЕДНА ГОДИНА ПОТОА

МОНИТОРИНГ НА ПРИМЕНАТА НА ЗАКОНОТ ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ

ПЕРИОД

1 ФЕВРУАРИ 2012 – 1 ФЕВРУАРИ 2013

ОПФАТ: **25 Органи на државна управа - ОДУ** (15 министерства, 10 јавни институции), **84 Единици на локалната самоуправа - ЕЛС и Градот Скопје**

93% **Одговорени барања за пристап до информации од јавен карактер**

ПРЕДМЕТ:

Имплементација на техничките претпоставки (рокови за именување; усогласување на актите и специфицирање на мандатот на машинеријата за еднакви можности на жените и мажите; формирање на Интер-ресорска група од Владата);

Исполнување на мандатот и надлежностите на комисиите за еднакви можности на жените и мажите – КЕМЖМ (ефикасност и фокус на дејствувањето на КЕМЖМ во Собранието на РМ и при советите на ЕЛС);

Исполнување на обврската на органите на државната управа и ЕЛС за превземање посебни мерки, (обем, вид и карактер на превземени мерки).

Што вели ЗЕМЖМ?

Цел - Воспоставување на еднаквите можности на жените и мажите во политичката, економската, социјалната, образовната, културната, здравствената, граѓанската и било која друга област од општествениот живот

Кој - Целото општество, сите субјекти во јавниот и приватниот сектор

Што подразбира воспоставување еднакви можности - Отстранување на пречките и создавање услови за остварување на еднаквост меѓу жените и мажите

Еднаквост помеѓу мажите и жените - Еднакви права, можности, услови и третман во сите сфери на јавниот и приватниот живот и отсуство на културни, социјални, економски и политички услови кои продуцираат нееднакви односи на моќ и нееднаква распределба на општествените добра помеѓу жените и мажите

Како - преку обврска за субјектите за превземање на:
Основни мерки - *нормативни* (забрана на дискриминација); ***систематска промоција*** како општествена вредност; и ***воведување на родовата перспектива*** во планирањето, буџетирањето и известувањето (Gender Mainstreaming)
Посебни мерки - *позитивни; охрабрувачки; и програмски*

СОБРАНИЕ НА РМ

Се грижи за елиминација на сите форми на дискриминација врз основа на пол и подобрување на општествениот статус на жените; го интегрира принципот на еднакви можности на жените и мажите во законските иницијативи, политиките и програмите; организира јавни дебати и расправи за прашања од областа на еднаквите можности на жените и мажите; ги анализира и дава мислења за влијанието на законските одредби врз статусот на жените и мажите; бара извештаи и документација од надлежните институции во однос на сферата на работа; и подготвува и објавува извештаи за својата работа.

КОМИСИЈА ЗА ...

КОМИСИЈА ЗА ...

КОМИСИЈА ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ

Постојано работно тело кое ги разгледува законските предлози и прописи кои се однесуваат на ЕМЖМ, другите закони и прописи од аспект на вклученост на родовиот концепт и предлогот на буџетот и Стратегијата за родова еднаквост; донесува и изменува закони и прописи од областа; го следи усвојувањето и спроведувањето на посебните мерки, се грижи за доследно спроведување на одредбите од ЗЕМЖМ; соработува со механизмите за ЕМЖМ и со други релевантни субјекти; превзема иницијативи и активности за надминување на стереотипите, редовно го информира Собранието за прашања поврзани со ЕМЖМ.

ВЛАДА НА РМ

Се грижи за унапредувањето и воспоставувањето на еднаквите можности и постигнување на целите на овој закон преку примена на основните и посебните мерки; предлага Стратегијата за родова еднаквост; го следи спроведувањето на принципот на еднакви можности на жените и мажите во стратешките планови на ресорните министерства и буџетите; објавува статистички податоци за застапеноста на жените и мажите во именуваните функции и телата на одлучување, управување и раководење.

КООРДИНАТОР И ЗАМЕНИК КООРДИНАТОР ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ

Именувани од Владата, соработуваат со Министерството за труд и социјална политика.

ИНТЕР-РЕСОРСКА КОНСУЛТАТИВНА И СОВЕТОДАВНА ГРУПА ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ

Формирана со одлука на Владата, составена од функционери/раководни државни службеници, претставници на граѓански организации, здруженија на работодавци, експерти, претставници на локалната самоуправа, синдикатите и други субјекти. Го промовира концептот на вклучување на родовите аспекти во генералните политики на сите јавни институции; ја следи интеграцијата на концептот во секторските политики во соработка со социјалните партнери и институциите од поединечните области; го следи прогресот на хармонизација на националното законодавство со законодавството на Европската унија и европските стандарди во областа на родовите прашања; учествува во подготовката и да дава насоки во процесот на подготовка на Стратегијата за родова еднаквост; и ги следи периодичните извештаи од институциите.

ОРГАНИ НА ДРЖАВНАТА УПРАВА

Се должни во рамките на своите надлежности да ги промовираат и унапредуваат еднаквите можности преку превземање на основни и посебни мерки и во рамките на своите стратешки планови и буџети да го инкорпорираат принципот на еднакви можности на жените и мажите; да ги следат ефектите и влијанието на нивните програми врз жените и мажите и да известуваат во рамките на годишните извештаи.

МТСП

Се грижи за промоција на ЕМЖМ; инкорпорирање на принципот на ЕМЖМ во реорганизацијата, промоцијата развојот и оценувањето на политиките во сите фази и на сите нивоа, локално и национално; дава мислење за предложените основни и посебни мерки и ја следи нивната примена; соработува со КЕМЖМ во Собранието на РМ во подготовката на закони, стратешки документи и извештаи; доставува предлози за усвојување или дополнување на законските и други прописи до Владата или надлежните министерства; соработува со координаторите во органите на државната управа и координаторите и комисиите за еднакви можности во ЕЛС, обезбедува нивна меѓусебна кодинација и изготвува насоки и предлози за исполнување на нивните обврски за постигнување на целта на законот; подготвува анализи, извештаи и други документи поврзани со еднаквите можности и истите ги објавува на веб страницата на министерството; го изработува предлогот на Стратегијата за родова еднаквост и плановите за нејзино спроведување, следи и објавува годишни извештаи за активностите и резултатите од нејзиното спроведување; доставува годишен извештај до Владата на РМ.

ОРГАНИ НА ДРЖАВНАТА УПРАВА

Се должни во рамките на своите надлежности да ги промовираат и унапредуваат еднаквите можности преку превземање на основни и посебни мерки и во рамките на своите стратешки планови и буџети да го инкорпорираат принципот на еднакви можности на жените и мажите; да ги следат ефектите и влијанието на нивните програми врз жените и мажите и да известуваат во рамките на годишните извештаи.

Координатор и заменик координатор за еднакви можности

Определено службено лице со надлежности и задачи утврдени во актот за систематизација, одговорен за спроведување на должностите, дава мислења и предлози за промовирање и унапредување на еднаквите можности во рамките на наделжностите на државниот орган, се координира и соработува со МТСП, доставува годишен извештај за својата работа.

Сектор за еднакви можности

Механизам за координација и поддршка на имплементацијата на активностите во надлежност на МТСП.

Координатор и заменик координатор за еднакви можности

Определено службено лице со надлежности и задачи утврдени во актот за систематизација, одговорен за спроведување на должностите, дава мислења и предлози за промовирање и унапредување на еднаквите можности во рамките на наделжностите на државниот орган, се координира и соработува со МТСП, доставува годишен извештај за својата работа.

ЕДИНИЦИ НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА

Се должни да го почитуваат принципот на ЕМ; ги промовираат и унапредуваат еднаквите можности на жените и мажите преку превземање на основни и посебни мерки утврдени во изработен годишен план; го инкорпорираат принципот на ЕМЖМ во стратешките планови и буџети и ги следат ефектите и влијанието на нивните програми врз жените и мажите, известуваат во рамките на своите годишни извештаи; соработуваат со здруженијата на работодавачите, синдикатот, невладините организации и здруженија активни на полето на еднаквите можности со цел да обезбедат предлози и мерки, ги разгледуваат и земаат предвид предложените мерки и активности од страна на КЕМЖМ и Координаторот за ЕМЖМ.

КООРДИНАТОР И ЗАМЕНИК КООРДИНАТОР ЗА ЕМЖМ

Определен од редот на државните службеници со надлежности и задачи утврдени во актот за систематизација. Унапредување на еднаквите можности и недискриминацијата, дава предлози и мислења до советот на ЕЛС и до институциите и организациите на локално ниво; ја следи, изработува извештаи за состојбата и предлага иницијативи за преземање на мерки; соработува со КЕМЖМ и покренуваат заеднички иницијативи, соработува со невладините организации и останатите институции на локално ниво, се координира и соработува со МТСП, доставува годишен извештај за својата работа.

КЕМЖМ

Постојано работно тело на Советот формирано со одлука на советот и со состав, надлежности, задачи и обврски утврдени со статут; дава мислење по однос на материјалите и предлозите за седниците на советот на ЕЛС; учествува при креирањето и донесувањето на стратешките документи, особено стратегијата за развој на ЕЛС, донесувањето на буџетот, статутот, програмата за работа на советот на ЕЛС и др.; идентификува и дава предлози за начините на инкорпорирање и формализирање на принципот на еднакви можности и недискриминацијата во работата на органите на ЕЛС и општинската администрација; се грижи за доследно спроведување на одредбите од ЗЕМЖМ и други релевантни закони, предлага до советот на ЕЛС мерки и активности во насока на унапредување на еднаквите можности и недискриминацијата, врз основа на анализа на утврдените состојби во областите во надлежност на ЕЛС.

design: www.koma.com.mk

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE

FOUNDATION OPEN SOCIETY MACEDONIA ФОНДАЦИЈА ОТВОРЕНО ОПШТЕСТВО МАКЕДОНИЈА

акција ЗДРУЖЕНСКА
www.zdruzenska.org.mk

„Овој материјал е овозможен со поддршка од американскиот народ преку Агенцијата на САД за меѓународен развој (УСАИД) во рамки на Проектот на УСАИД за граѓанско општество. Содржината на материјалот е одговорност на Акција Здруженска и не ги изразува ставовите на УСАИД или на Владата на Соединетите Американски Држави. "

ЕДНА ГОДИНА ПОТОА

МОНИТОРИНГ НА ПРИМЕНАТА НА ЗАКОНОТ ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ

КАКО СЕ ИСПОЛНУВАА ТЕХНИЧКИТЕ ПРЕТПОСТАВКИ?

АПРИЛ 2012

ТРИМЕСЕЧНИОТ РОК ЗА:

ВЛАДАТА
- Да определи координатор и заменик координатор за еднакви можности
- Да донесе акт за составот и начинот на работа на Интер-ресорската група за ЕМЖМ

ОРГАНИТЕ НА ДРЖАВНАТА УПРАВА
- Да определат координатор и заменик координатор за еднакви можности

ЕДИНИЦИТЕ НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА
- Да формираат КЕМЖМ со статутарно определени состав, надлежности и обврски
- Да определат координатор и заменик координатор за ЕМЖМ

НЕ Е ПОЧИТУВАН ОД НИТУ ЕДЕН СУБЈЕКТ!!!!

ОКТОМВРИ 2012

ВЛАДАТА

Сеуште нема определено координатор и заменик координатор за еднакви можности

Сеуште го нема донесено актот за Интер-ресорска група за ЕМЖМ

ОРГАНИТЕ НА ДРЖАВНАТА УПРАВА

71% тврдат дека определиле координатори и заменици координатори

24% доставиле акт со кој тие се определени

67% тврдат дека писмено го известиле МТСП

43% доставиле копија од писмото од известувањето

10% доставиле измени и дополнувања на актот за систематизација со утврдени задачи и надлежности на координатори и заменици координатори

19% тврдат дека постапката е во тек

ЕДИНИЦИТЕ НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА

1% имаат усогласен статут со утврдени надлежности на КЕМЖМ

6% тврдат дека определиле координатори и заменици координатори

4% доставиле акт со кој тие се определени

4% доставиле измени и дополнувања на актот за систематизација со утврдени задачи и надлежности на координатори и заменици координатори

ПРЕПОРАКИ

- Да се развие и спроведе програма за информирање и појаснување на обврските од ЗЕМЖМ за сите субјекти
- Да се иницираат прекршочни постапки за санкционирање на субјектите кои не ги исполниле

ЕДНА ГОДИНА ПОТОА

МОНИТОРИНГ НА ПРИМЕНАТА НА ЗАКОНОТ ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ

КАКО КЕМЖМ ПРИ СОБРАНИЕТО НА РМ ГО ИСПОЛНУВАШЕ МАНДАТОТ И НАДЛЕЖНОСТИТЕ ВО 2012?

13 ОДРЖАНИ СЕДНИЦИ, ПОВЕЌЕТО СО 1 ТОЧКА НА ДНЕВЕН РЕД (ЕДНОВРЕМЕНО НАЈАВЕНИ КАКО ЈАВНИ РАСПРАВИ, ВКЛУЧУВААТ И СЕМИНАРИ)

0 РАЗГЛЕДАНИ ЗАКОНИ И ДРУГИ ПРОПИСИ/АКТИ

6 ПОДНЕСЕНИ АМАНДМАНИ, СИТЕ НА 1 ЗАКОН (ЗЕМЖМ)

0 АМАНДМАНИ НА ПРЕДЛОГ/РЕБАЛАНС БУЏЕТ

2 РАЗГЛЕДАНИ ПРЕДЛОГ СТРАТЕГИИ

0 РАЗГЛЕДАНИ ИЗВЕШТАИ ОД МТСП/СЕКТОРОТ ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ

1 ПОСТАВЕНО ПРАТЕНИЧКО ПРАШАЊЕ ОД ОБЛАСТА НА ЕДНАКВИТЕ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ (ОД ВКУПНО 61 ПОСТАВЕНИ ОД ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈАТА)

0 ИНИЦИРАНИ НАДЗОРНИ РАСПРАВИ И ТОЧКИ НА ДНЕВЕН РЕД НА ПЛЕНАРНИ СЕДНИЦИ ПОВРЗАНИ СО ЕДНАКВИТЕ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ

ПРЕПОРАКИ ЗА КЕМЖМ ПРИ СОБРАНИЕТО НА РМ

- Да подготвува и усвојува годишна програма за работа во која ќе бидат утврдени приоритетните тематски прашања, легислативата, и извештаите/информациите од институциите кои ќе бидат предмет на разгледување на седниците;
- Да воспостави пракса на задолжителна анализа на предлозите и на законите од аспект на можните негативни последици врз мажите и жените (особено маргинализираните/ранливи категории мажи и жени) и еднаквоста, со вклучување на експертската јавност и граѓански организации;
- Да го зголеми обемот на поднесени амандмани и предлози/иницијативи за измени и дополнувања на предложени или усвоени закони/прописи до собранието, вклучувајќи го и буџетот;
- Да развие стандардизиран формат на задолжително разгледување на годишните оперативни планови, како и на периодични и годишни извештаи за резултатите од спроведувањето на политиките за родова еднаквост;
- Да развие стандардизиран формат на редовно побарување информации од институциите кои имаат надлежност според ЗЕМЖМ за состојбата со родовата еднаквост во одделни сфери, и ефикасноста и ефектите од превземените мерки во одделните секторски политики;
- Да ги стави во функција сите расположиви механизми од собранискиот деловник за обезбедување соодветни буџетски средства за спроведување на политиките (стратегии, програмите, планови и мерки) за унапредување на родовата еднаквост.

КАКО КЕМЖМ ПРИ СОВЕТИТЕ НА ЕЛС ГО ИСПОЛНУВАА МАНДАТОТ И НАДЛЕЖНОСТИТЕ ВО 2012?

12[15%]	2[2,5%]	0[0%]	3	35
ОДРЖАЛЕ СЕДНИЦА	ДОСТАВИЛЕ МИСЛЕЊА И ПРЕДЛОЗИ ДО СОВЕТОТ	ПОДНЕЛЕ БУЏЕТСКИ АМАНДМАНИ	ПОДНЕСЕНИ МИСЛЕЊА И ПРЕДЛОЗИ ДО СОВЕТОТ	ВКУПНО ОДРЖАНИ СЕДНИЦИ, ОД КОИ 20 ОДРЖАНИ ОД 3 КОМИСИИ

Теми на седниците

АКТИВНОСТИ И ПРОГРАМИ НА КОМИСИЈАТА, АКЦИСКИ ПЛАНОВИ	Пробиштип, Чучер Сандево, Охрид, Центар
ЗАПОЗНАВАЊЕ СО ЗЕМЖМ	Чучер Сандево
СЕКСУАЛНО ПРЕНОСЛИВИ БОЛЕСТИ	Битола, Штип
РАБОТА НА ОБРАЗОВНИТЕ ИНСТИТУЦИИ	Штип, Лозово
БОРБА ПРОТИВ СЕМЕЈНО НАСИЛСТВО	Вевчани, Лозово, Ѓорче Петров
ОБУКИ ЗА ЖЕНСКО ПРЕТПРИЕМНИШТВО	Аеродром
БЕСПЛАТНИ ПРЕГЛЕДИ/ МЕРЕЊЕ КРВЕН ПРИТИСОК И ШЕЌЕР	Лозово
РОДОВО БУЏЕТИРАЊЕ, ЗАШТИТА ОД ДИСКРИМИНАЦИЈА И ЧОВЕКОВИ ПРАВА, ЖЕНИ ОД РУРАЛНИ СРЕДИНИ И НИВЕН РАЗВОЈ	Ѓорче Петров
РАНО ОТКРИВАЊЕ НА РАК НА ДОЈКА, ПРАВНА ЕДУКАЦИЈА, ОБУКИ ЗА НЕВРАБОТЕНИ ЖЕНИ, КРВОДАРИТЕЛСКИ АКЦИИ	Вевчани

Некои општини почувствувале потреба да се оправдаат

- Неформирана комисија;
- Ќе се формира по локалните избори;
- Нема кворум;
- Нема програма на совет;
- Лоша финансиска состојба;
- Не одржале седници но учествувале на обуки и семинари и сл.

ПРЕПОРАКИ ЗА КЕМЖМ ПРИ СОВЕТИТЕ НА ЕЛС

- **Да подготовуваат и усвојуваат на годишна програма за работа со утврдени предлози на комисијата за годишната програма за работа на советот, специфичните тематски прашања, актите, извештаите/информациите подготвени од администрацијата/институциите кои ќе бидат предмет на разгледување на седниците на комисијата;**
- **Да иницираат развивање на стандардизиран формат за консултации, прибирање мислења и придонес во подготовката на годишни планови на општината за унапредување на еднаквите можности;**
- **Да воведат пракса на задолжително разгледување, усвојување и објавување на годишните оперативни планови за унапредување на еднаквите можности на жените и мажите во општината и годишните извештаи за резултатите од нивното спроведување и одржување тематски седници на советот по овие прашања;**
- **Да ги стават во функција сите расположиви механизми од општинскиот статут и деловникот за обезбедување соодветни буџетски средства за унапредување на родовата еднаквост.**

ЕДНА ГОДИНА ПОТОА

МОНИТОРИНГ НА ПРИМЕНАТА НА ЗАКОНОТ ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ

КАКО ЕЛС АКТИВНО ГИ УНАПРЕДУВАА ЕМЖМ?

ПОСЕБНИ МЕРКИ

15 [19%]	ОПШТИНИ ПРЕВЗЕМАЛЕ ПОСЕБНИ МЕРКИ

Од кои

0	ПРЕВЗЕМАЛЕ ПОЗИТИВНИ МЕРКИ
1	ПРЕВЗЕМАЛА ОХРАБРУВАЧКИ МЕРКИ
15	ПРЕВЗЕМАЛЕ ПРОГРАМСКИ МЕРКИ

Најчести оправдувања за отсуство на мерки:

» НЕМА ПОТРЕБА, НЕ ПОСТОИ НЕЕДНАКВОСТ

» КЕМЖМ НЕМА ПОДНЕСЕНО ПРОГРАМА ДО СОВЕТОТ

» ЕКОНОМСКИ ПРОБЛЕМИ

» НЕМАЊЕ КВОРУМ ЗА РАБОТА НА КЕМЖМ

Карактер на превземени посебни мерки:

» ИНИЦИЈАТИВА ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ НА УЧЕСТВОТО НА ЖЕНИТЕ ВО МЕСНАТА САМОУПРАВА

» ПРИВРЕМЕНО ЗГРИЖУВАЊЕ НА ЖРТВИ ОД СЕМЕЈНО НАСИЛСТВО

» УЧЕСТВО И ОРГАНИЗИРАЊЕ НА СЕМИНАРИ И ОБУКИ (АДМИНИСТРАЦИЈА, МЛАДИ, ЖЕНИ И ДРУГИ ЦЕЛНИ ГРУПИ

» ПОДГОТОВКА И ИЗДАВАЊЕ НА ЕДУКАТИВНА ЛИТЕРАТУРА (ПРИРАЧНИЦИ, БРОШУРИ И СЛ.)

» ИЗГОТВУВАЊЕ И СПРОВЕДУВАЊЕ НА АКЦИСКИ ПЛАНОВИ ЗА ЕМЖМ/РОДОВА РАМНОПРАВНОСТ

КАКО ОРГАНИТЕ НА ДРЖАВНАТА УПРАВА АКТИВНО ГИ УНАПРЕДУВАА ЕМЖМ?

ПОСЕБНИ МЕРКИ

6 [42,8%] МИНИСТЕРСТВА ПРЕВЗЕМАЛЕ ПОСЕБНИ МЕРКИ

Од кои

0 ПРЕВЗЕМАЛЕ ПОЗИТИВНИ МЕРКИ

2 ПРЕВЗЕМАЛЕ ОХРАБРУВАЧКИ МЕРКИ

4 ПРЕВЗЕМАЛЕ ПРОГРАМСКИ МЕРКИ

Карактер на превземени посебни мерки:

- ФИНАНСИСКА ПОДДРШКА ЗА ЖЕНСКОТО ПРЕТПРИЕМНИШТВО
- РАНА ДЕТЕКЦИЈА НА МАЛИГНИ ЗАБОЛУВАЊА
- ОРГАНИЗИРАЊЕ И ПРИСУСТВО НА ОБУКИ И СЕМИНАРИ
- ПОДГОТОВКА НА ИНФОРМАТИВНО - ЕДУКАТИВНИ МАТЕРИЈАЛИ И КАМПАЊИ

Оправдувања за отсуство на мерки:

- НЕМА ПОТРЕБА, СО ПРИЛОГ НА РОДОВА СТРУКТУРА НА ВРАБОТЕНИ

ПРЕПОРАКИ

- Да се зголеми информираноста и разбирањето на институциите за природата и карактерот на посебните мерки, и начинот на нивно воведување;
- Да се појасни неопходноста од воведување на посебните мерки за надминување на постоечката неповолна општествена положба на жените и мажите;
- Да се развијат методологии и постапки за: анализа на состојбите со еднаквите можности на жените и мажите во областите во надлежност на институциите; идентификација на посебни мерки кои се соодветни за надминување на нееднаквите можности на жените и мажите;
- Да се развијат годишни планови со посебни мерки и индикатори за следење на спроведувањето на посебните мерки и ефектите од нив.